

A globalizáció problémája a kortárs német kultúrafilozófiai diskurzusban

Megjegyzések Peter Sloterdijk
térpoétikai modelljeihez

Dr. Mitnyán Lajos (SZTE JGYPK Német és Német Nemzetiségi Tanszék)
Átmenetek a globális és helyi kultúrák határán
Szeged, 2021. március 13.

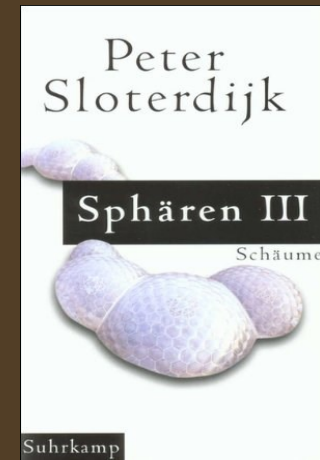
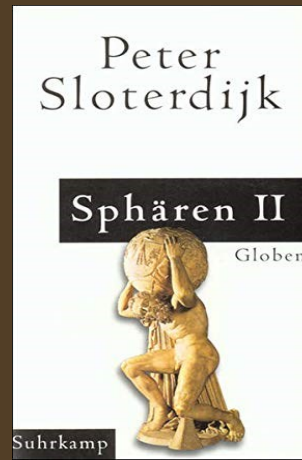
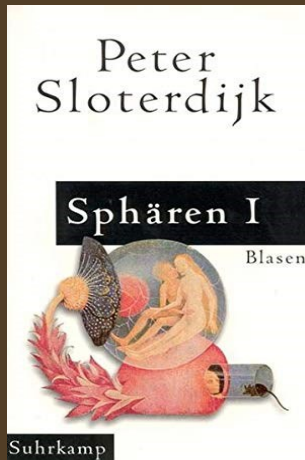
Peter Sloterdijk Im Welt- innenraum des Kapitals

- „A globalizáció régi és új médiumain keresztül üzeni nekünk, hogy ő bizony az orrunk előtt zajlik, folyamatosan halad előre, és fittyet hány bármiféle alternatívára. Ennek következtében sajátos módon függetleníti tudta magát a filozófiától, ill. a reflektív elméletektől. A globalizáció csak monológokra képes, melyekben az egyetlen és mindenek feletti domináns témaként önmagát ünnepli. A kritika helyére az állapotfelmérés lép. Jobb híján úgy értelmezhetjük a világ ilyenét folyását, mintha a globalizáció Isten akarata lenne, melynek mi emberek pusztán a kivitelezői vagyunk.

(Peter Sloterdijk: Im Weltinnenraum des Kapitals. Frankfurt a.M.: Suhrkamp, 2006, 218. Ford.: Mitnyán L.)

A szférológia (Sphärologie) mint magyarázó-modell

1. kötet (Burkok: Mikroszférológia) - az individuum története
2. kötet (Glóbuszok: Makroszférológia) - a társadalom és a politikum története/ a globális világrend fenomenológiája
3. kötet (Habok: Plurális szférológia) - az individuum és a közösség együttműködésének története

Térpoétikai modellek

1. A Glóbusz-modell

- a globalizáció természet- és történetfilozófiai aspektusai

- *a posthistoire* és a *Global Age*

• 2. A Konténer-modell

- nemzetállam: vastag falak, kerítések, és ezek átjárhatósága(?)

- kollektív immunitás és identitás

• 3. A Kristálypalota-modell

– *antropológiai* konzekvenciák

– „örök béke” a Kristálypalotában

– konzumidiotizmus

A Glóbusz-modell: a globalitás klasszikus *természet- és történetfilozófia paradigmája/1*

- A globalizáció és az antik matematika:
  - a) a gömb a kozmosz racionális képének feltétele: a tökéletesség geometriai objektivációja
  - b) globális viszonyok, mint a lokális viszonyok logikai és matematikai előfeltételei

A Glóbusz-modell: a globalitás klasszikus *természet- és történetfilozófia* paradigmája/2

- A világtörténelem kezdete: a gyarmatbirodalmak megjelenése
- A világtörténelem vége: a gyarmatbirodalmak eltűnése
- A világtörténelmi perspektíva lehetetlensége
- A nemzeti történelemszemlélet megdönthetetlen uralma → a globalizáció félreértése
- Nincs világtörténelem, csak nemzeti perspektívájú világtörténelmek

A Konténer-modell: a globalizmus politika- és társadalomfilozófiai paradigmája

1. A nemzetállam: vastag falú konténer
2. A globalizáció: szociálpszichológiai krízis a vastag falú konténerben: elvékonyodó falak
3. A vékony falak okozta pánik:
veszélyben: a) kollektív immunitás, b) kollektív identitás
4. Inadekvát kollektivista reakciók :
  - a konténer lezárása
  - a mindenható állam illúziójának fenntartása

A Kristálypalota-modell a globalizáció *antropológiai* paradigmája

- a globalizált világ, mint a történelem utáni, „örök béke” kora
- PC-izmus, cancel culture-izmus ad absurdum
- végtelenített szentimentalizmus
- egyéni szabadság vs. kollektív boldogítás
- Posthistoire: alkotmányosan biztosított unalom és konzum-civilizáció

A Kristálypalota-modell a globalizáció *antropológiai* paradigmája/2

- a Kristálypalota embere: homo consumens
- a Man-ok/konzumidióták/akárkik apoteózisa
- az individualitás autonómiájának hiánya
- a személyes döntések felesleges volta
- vélemény nélküli véleményvezérek fetisizálása
- kollektív ízléstelenség, az egyediség elutasítása, az egyediség veszélyforrásként értékelése